

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000481

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бершадська Юлія Володимирівна

2. Yuliia Bershadaska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7699-1208

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 48007 081 Право

Дата захисту: 02-03-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 43041752

Місцезнаходження: вул. Перемоги, 17/6, Кременчук, Кременчуцький р-н., 39605, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 4845

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.63.01

Тема дисертації:

1. Правове регулювання трудової діяльності фахівців льотного складу державної авіації України
2. Legal Regulation of the Labor Activities of Aviation Specialists in the State Aviation of Ukraine

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячено проблемі правового регулювання трудової діяльності фахівців льотного складу державної авіації України. У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, яке полягає у тому, щоб з'ясувати сутність та особливості правового регулювання трудової діяльності фахівців льотного складу державної авіації України, а також спираючись на позитивний вітчизняний та зарубіжний досвід надати пропозиції та рекомендації щодо перспективних напрямів удосконалення загального та спеціального трудового законодавства, норми якого спрямовані на регулювання суспільних відносин у даній сфері. Обґрунтовано, що поняття «авіація» найбільш доцільно розглядати у широкому та вузькому розумінні. Так, відповідно до широкого підходу, вказаний термін слід тлумачити як галузь техніки та транспорту, яка пов'язана із дослідженням, конструюванням, виробництвом, обслуговуванням та експлуатацією повітряних суден, до яких слід віднести: літаки, вертольоти, планери, дирижаблі та інші літальні апарати, а також систем наземного обслуговування, призначених для забезпечення безпеки та ефективності авіаційного руху. У вузькому ж розумінні, авіація - це конкретна галузь

транспорту та технології, яка стосується експлуатації, управління та пілотуванням літаків та інших повітряних суден з метою перевезення пасажирів, вантажів, виконання розвідувальних або військових операцій, а також здійснення різних аерофотозйомок та наукових досліджень в повітряному просторі. Акцентовано увагу на тому, що поняття «кадри» та «персонал» не є тотожними, адже останній термін є більш ширшим. Так, персонал охоплює всіх працівників та співробітників, які працюють в організації або підприємстві, включаючи керівництво, адміністративний персонал, робітників, спеціалістів з різних галузей, технічний персонал і, звісно ж, кадри. В свою чергу кадри вказують на конкретну групу працівників, які відповідають за управління персоналом, включаючи процеси найму, збереження, розвитку та управління робочою силою в організації. Доведено, що авіаційний персонал - це сукупність осіб, які мають спеціальну теоретичну та практичну професійну підготовку, а також відповідне свідоцтво (сертифікат), та здійснюють трудову діяльність у цивільній або державній авіації, яка спрямована на льотну експлуатацію, випробування, технічне обслуговування повітряних суден, засобів аеронавігації, організацію повітряного руху та використання повітряного простору, забезпечення безпеки польотів, а також виконання завдань у сфері національної безпеки. Виділено характерні ознаки авіаційного персоналу. З'ясовано, що авіаційний персонал в Україні найбільш доцільно поділити на три великі групи: 1) авіаційний персонал державної авіації, що включає працівників, які виконують свої основні обов'язки в авіаційних підрозділах структур державного підпорядкування; 2) авіаційний персонал цивільної авіації, до якого належать особи, які виконують свої основні обов'язки в авіаційних підприємствах цивільних структур; 3) авіаційний персонал експериментальної авіації. До даної групи належать особи, які виконують свої основні обов'язки в авіаційних структурах підприємств, на яких проводяться випробування або дослідно-конструкторські, експериментальні та науково-дослідні роботи.⁴ Констатовано, що фахівці льотного складу державної авіації займають особливе та надзвичайне місце в системі авіаційного персоналу України. Наведено низку аргументів на підтвердження даної тези. Встановлено, що трудо-правовий статус фахівців льотного складу державної авіації України представляє собою сукупність визначених нормами загального та спеціального трудового законодавства суб'єктивних прав та юридичних обов'язків, якими наділяється досліджувана категорія працівників з метою визначення їх положення в системі державної авіації, а також окреслення їх ролі та призначення в ній. Саме трудо-правовий статус характеризує практичну діяльність фахівців льотного складу, а відтак обумовлює специфіку регулювання окремих аспектів їх праці, зокрема: часу роботи, часу відпочинку, особливості зміни та припинення трудових відносин, тощо. Аргументовано, що трудова правосуб'єктність фахівців льотного складу державної авіації представляє собою визначену нормами загального та спеціального трудового законодавства психофізіологічну та інтелектуальну можливість особи вступати у відповідні трудові правовідносини.

2. The dissertation research is dedicated to the problem of legal regulation of the labor activities of aviation specialists in the State Aviation of Ukraine. The dissertation provides a theoretical summary and a novel solution to the research task, which aims to clarify the essence and specifics of legal regulation of the labor activities of aviation specialists in the State Aviation of Ukraine. Drawing upon domestic and international experience, the dissertation offers proposals and recommendations for prospective directions in improving general and specific labor legislation, the norms of which are designed to regulate social relations in this field. It is argued that the concept of "aviation" is most appropriately considered in both broad and narrow senses. According to the broad approach, this term should be interpreted as the branch of technology and transportation related to the research, design, production, servicing, and operation of aircraft, including airplanes, helicopters, gliders, airships, and other flying machines, as well as¹⁰ ground support systems designed to ensure the safety and efficiency of aviation traffic. In the narrow sense, aviation is a specific branch of transportation and technology concerning the operation, management, and piloting of aircraft and other airborne vessels for the purpose of passenger transportation, cargo transport, reconnaissance or military operations, as well as various aerial photography and scientific research in the airspace. The focus is deliberately placed on distinguishing between the concepts of 'personnel' and 'staff,' as the latter term holds a more expansive connotation. Personnel encompasses the entire spectrum of personnel and workforce engaged within an organization or enterprise, encompassing managerial

echelons, administrative personnel, laborers, specialists across diverse domains, technical personnel, and, unquestionably, staff. In contrast, staff denotes a precise cohort of professionals vested with the responsibility of overseeing personnel management processes, including recruitment, retention, development, and the governance of the workforce within the organization. It is conclusively affirmed that aviation personnel comprises individuals with specialized theoretical and practical professional training, supplemented by requisite certification or certificates, entrusted with the labor of civil or state aviation. Their labor is purposefully oriented toward the aeronautical exploitation, the testing of aircraft, the technical maintenance of aerial vessels, air navigation infrastructure, the orchestration of aerial traffic, the utilization of airspace, the safeguarding of flight security, as well as the fulfillment of tasks pertinent to national security. Discernible traits distinctive to aviation personnel are meticulously discerned. It is elaborated that within the Ukrainian context, aviation personnel can most suitably be bifurcated into three overarching classifications: 1) state aviation personnel, encompassing employees who execute their primary obligations within aviation units under the jurisdiction of the state; 2) civil aviation personnel, embracing individuals who carry out their principal responsibilities within civil aviation enterprises; 3) experimental aviation personnel, subsuming individuals who execute their primary duties within aviation entities engaged in trial, experimental, research, and design endeavors. It is underscored that practitioners of the aviation discipline within Ukraine's state aviation domain occupy a singular and imperative role within the tapestry of the country's aviation personnel. A litany of supporting arguments is presented to fortify this thesis. It is established that the labor law status of aviation specialists in the state aviation of Ukraine represents a combination of subjective rights and legal obligations as defined by the norms of both general and specific labor legislation. These norms are conferred upon the examined category of workers with the purpose of determining their position within the state aviation system and outlining their roles and responsibilities within it. The labor law status is instrumental in characterizing the practical activities of aviation specialists, thus shaping the specifics of regulating various aspects of their work, such as working hours, rest periods, changes, and terminations of employment relationships, among others. It is argued that the legal capacity for labor, as defined by the norms of both general and specific labor legislation, encapsulates an individual's psychophysiological and intellectual ability to enter into relevant labor-related legal relationships. Therefore, at its core, labor legal capacity is rooted in one's capability to work, which is influenced by their physical and mental aptitudes.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Бершадська Ю.В., Могілевський Л.В., Поняття, сутність та ознаки трудової діяльності авіаційного персоналу в системі авіаційної складової внутрішніх справ України. Вісник ХНУВС. 2021. № 3 (94). С. 66-77.
- Бершадська Ю. Сучасні тенденції професійної підготовки авіаційного персоналу цивільної авіації в провідних країнах світу. Krakowskie Studia Małopolskie. 2022. № 2 (34). С. 134-151.
- Бершадська Ю.В. Юридичні аспекти залучення авіаційного персоналу до протистояння українських силових структур російській агресії (2014-2022). Соціологія права. 2022. Вип. 3-4 (42-43). С. 10-16.
- Бершадська Ю.В. Трудо-правовий статус авіаційного персоналу в системі Міністерства внутрішніх справ України та його особливості. Право і безпека. 2023. № 1 (88). С. 13-24.

- Бершадська Ю.В. Принципи правового регулювання трудової діяльності авіаційного персоналу державної авіації України. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. 2023. Вип. 39. Серія 18. Право. С. 10-15.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Могілевський Леонід Володимирович
2. Leonid V. Mogileskyi

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Спіцина Ганна Олександрівна
2. Hanna O. Spitsyna

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9131-0642

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса" Міністерства юстиції України

Код за ЄДРПОУ: 02883133

Місцезнаходження: вул. Золочівська, буд. 8-а, Харків, Харківський р-н., 61177, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костюченко Олена Євгенівна

2. Olena Y. Kostiuchenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8244-3563

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=s6QLvGMAAAAJ;AAQ-3871-2020> (<https://www.webofscience.com/wos/author/record/2018162>)

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сичова Вікторія Володимирівна

2. Victoria V. Sychova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3031-4994

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Невядовський Владислав Олегович

2. Vladyslav Neviadovskyi

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3107-1464

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Подорожній Євген Юрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Подорожній Євген Юрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Невядовський Владислав Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна